СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLII. Ч. 19. Джерзи Сіті, Н. Дж., вівторок, 23 січня 1934. VOL. XLII. No. 19. Jersey City, N. J., Tuesday, January 23, 1934. THREE CENTS.

КОНҐРЕСМЕНИ ЗА ЗОЛОТИЙ ЗАКОН

ВАШИНҐТОН. — Не зважаючи на опозицію проти президентового монетарного проекту, конґрес відкинув усі поправки до нього, які були вийшли від опозиції, та ухвалив його величезною більшістю голосів, бо 360 голосами проти 40.

Між прихильниками проекту є 68 републиканців. Між опозицією були 2 демократи.

Лідери сенату постановили взяти проект негайно під обради та переперти якнайскорше голосування над ним.

ДОМАГАЄТЬСЯ ЗАБРАННЯ ЗАЛІЗНИЦЬ НА УРЯД.

ВАШИНҐТОН. — Комісія Міжстейтової Торговлі предложила президентови Рузвелтови тимчасовий плян перебрання під державну контролю й заряд усіх залізниць краю.

Рапорт Комісії остерігає рівночасно уряд перед негайним перебранням залізниць на власність, бо залізниці знаходяться в злому фінансовому стані.

ХОЧУТЬ РОЗСЛІДЖУВАТИ НАЦІСТИЧНУ ПРОПАҐАНДУ В АМЕРИЦІ.

ВАШИНҐТОН. — Конґресовий комітет для іміграції й натуралізації предложив палаті конґресменів проект розслідувати націстичну пропаґанду в Злучених Державах.

Комітет каже, що націстична пропаґанда поклала собі завдання звернути американську публичну опінію проти Франції. Рівночасно рапорт комітету, на чолі котрого стоїть конґресмен Дикстайн, підкреслив актисемітський характер Гітлерового уряду.

Дотеперішні розсліди, ведені Дикстайном, були більше неформальні. Тепер Дикстайн хотів би мати від конґресу повне уповажнення для нового слідства.

ВЕЛИКЕ ВІЧЕ В КАТЕДРІ ПРО БЕЗРОБІТТЯ.

НЮ ЙОРК. — У катедрі св. Івана Богослова відбулося в неділю вечером величезне віче в справі безробіття. Віче відбулося за згодою заряду церкви та начального епископа цеї церкви, Менінґа. На вічу були присутні понад 10,000 осіб.

Між бесідниками на вічу були епископ Менінґ, суддя Ервінґ Лімен, епископ Ґілберт та мейор міста Ню Йорку, Ла Ґвардія. У вічу брали офіціяльно участь багато церковних орґанізацій, як Нюйорська Федерація Церков, Міжцерковний Комітет та Союз Божої Волі.

Всі бесідники підкреслювали потребу допомоги для безробітних. Всі теж заявляли, що коли теперішній суспільний лад не дає населенню відповідної захорони, то нарід мусить змінити суспільний лад.

КАНАДІЙСЬКИЙ УРЯД НЕ ДОЗВОЛЯЄ ПРИНЯТТЯ ДЛЯ ВБИВНИКА ОТАМАНА ПЕТЛЮРИ.

ТОРОНТО (Канада). — Місцева поліція заборонила пляноване Жидами приняття для Шолома Шварцбарта, вбивника отамана Петлюри. Поліція заявила, що таке приняття може спровокувати українських націоналістів до виступу. Поліція приказала зарядови ґалі Лейбор Лайсіюм, де мало відбутися приняття, закрити салю.

Поліція каже, що в поліції зявилася делеґація українських націоналістів, яка дала поліції осторогу.

„Джуіш Дейлі Болетін", жидівська ґазета в анґлійській мові, пишучи про цю подію, називає отамана Петлюру „українським погромницьким лідером".

ЗАГРОЗА СТРАЙКУ ПОДАТКОВЦІВ.

ЙОНКЕРС (Ню Йорк). — Щоби запротестувати проти нового податкового обложення власників домів, власники збираються громадно не платити податку.

Плян страйку відразу став такий популярний, що й по сусідніх містах податковці стали собі грозити містам страйком.

ВПАЛА З ШЕСТОГО ПОВЕРХА.

НЮ ЙОРК. — Місс Рені Смит, 35-літня дівчина, впала з вікна свого апартаменту, що знаходиться на 6 поверсі, та задержалася на полотнянім бальдахимі, який є розпнятий на першому поверсі. Прохожі помогли їй зійти на хідник і вона сама зайшла до свого мешкання. Хтось зі сусідів закликав амбулянс, але лікар ствердив, що вона не має ніяких внутрішніх ні зовнішних ушкоджень, кромі здертя шкіри на великому пальці правої руки. Поліція допитувала її, як це вона впала з вікна, але вона відмовила всяких зізнань.

ПОЛІСМЕН ПРИМАНИЙ ІЗ ШАЙКОЮ.

Нюйорська поліція арештувала за рекетірство шайку з 7 людей, які побилися за свій „рекет". Між арештованими є полісмен Джеймс Карні.

ПРИМУС ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ В НІМЕЧЧИНІ.

Німецька преса доносить, що в найближчому часі буде введений в цілій Німеччині примус фізичного виховання. Фізичне виховання має бути загальним добром. Цілий орґанізаційний апарат фізичного виховання буде підданий під заряд урядових чинників. До орґанізації фізичного виховання буде притягнена німецька молодь від наймолодших літ, на засаді примусу, подібного до шкільного примусу.

Рішаючим чинником у справі фізичного виховання мають бути гітлерівські ударні відділи.

Голова німецьких нар.-соціялістичних студентських орґанізацій видав приказ до всіх студентів, щоби вони взяли чинну участь у рядах ударних відділів.

ВІДНОВЛЕННЯ ДОМУ НАПОЛЕОНА І. НА ОСТРОВІ СВ. ОЛЕНИ.

Цими днями виїхав з пристані в Лондоні великий пароплав, навантажений ріжним будівельним матеріялом, який поїхав на остров св. Олени, щоби відновити дім Нополеона І. в місцевости Лонґвуд, де він перевів останніх шість літ життя як анґлійський полонений. Дім цей тепер жахливо знищений та занедбаний. Хочуть його відновити і привернути до давнього стану, а навіть і внутрішню обстановку хочуть доповнити і зробити її такою, яка вона була за часів Наполеона. По скінченні згаданих праць дім цей називатиметься „Музей Наполеона". Водночас відновлять теж гробницю цісаря в Лонґвуд.

ОБЛЯЛИ КОМОРНИКА КИПЯЧОЮ ВОДОЮ.

В Маніліччу на Познанщині попарили коморника Вацлава Шалека кипячою водою. Шалек прийшов до Маніліча, щоби ексмітувати рідню Фуятських, що складалася з пятьох осіб. У хвилині, коли Шалек хотів перевести ексмісію, ціла рідня Фуятських кинулася з криком і з пястуками на нього. В одній хвилині Фуятський і його дружина Магдалина обляли коморника кипятком і попарили йому сильно руки і карок. У висліді арештовано цілу рідню Фуятських, а Шалека відвезено до шпиталю.

РОЗКОПАЛИ ГРІБ.

Невідомі люди розкопали в Велюні гріб польського леґіоніста Левандовського, якого там похоронено 12. листопада м. р. З трупа здерли відзнаки, золотий перстень і однострій та оставили труну незакопану.

ВІДРУБАЛИ ЗАДОВГИЙ ЯЗИК.

В столиці Болгарії, Софії, жиє собі купець Вуков. Він мав задовгий язик і не міг через те ані добре їсти, ані говорити. Лікарі помогли йому. Вкоротили йому язик. Операція вдалась і Вуков їсть і говорить, як і інші люди.

NRA MEMBER U.S.

WE DO OUR PART

НАПАД ЖИДІВСЬКОЇ МОЛОДІ НА АНҐЛІЙСЬКИЙ КОНСУЛЯТ.

З Риґи повідомляють, що ґрупа жидівської молоді доконала нападу на анґлійський консулят у Ризі. Демостранти вибили шиби в будинку консуляту. Ця демонстрація має бути протестом на анґлійську політику в Палестині. Цьогож самого дня жидівська молодь напала на мешкання німецького посла в Ризі.

ЖЕБРАЧКА ПРИНЕСЛА ЗАМІНЯТИ 170,000 ЛЕЇВ.

В Румунії вимінюють тепер банкноти на 1000 лей (50 зл.) на нові, бо викрито, що між старими є багато фальсифікатів. Недавно прийшла якась стара жебрачка до філії державного банку в Чернівцях. Однак тому, що вона була одіта в лахміття, портієр не хотів її впустити до будинку. Вкінці впущено її до банку, а коли старуха приступила до віконця при касі, витягнула з брудної хустки 170 штук банкнотів по 1000 леїв і просила їх заміняти на нові.

ШАЛЬ ЗАДУШИВ НЕОБЕРЕЖНУ РОБІТНИЦЮ.

В Лодзі у фабриці Нецера трапився цими днями жахливий випадок смерти. Одна робітниця, 25-літня Кляра Маєр, працювала при ткацькій машині в шалю, закиненому через плечі. В одній хвилині трибки вхопили кінець шаля та притягли сильно робітницю до трансмісії. Заки здержано машину, Маєрівна вдушилася.

ДВАНАЦЯТЬ-ЛІТНЯ МАТІР.

В Прушкові коло Варшави 12-літня дочка одного залізничника, Марія С., учениця 3 кляси привела на світ без лікарської помочі зовсім нормальну дитину. Мати і дитина зовсім здорові. Зараз по народинах один зі сусідів повідомив про це поліцію, яка й розпочала слідство, щоб устійнити, хто батько цеї дитини. Сама молода матір мовчить і не хоче зрадити батька. Випадок материнства 12-літньої дитини, це небуденний випадок природи. Головно між північними народами випадки того роду є дуже рідкі.

КАРНИЙ ТАБОР ДЛЯ НЕРОБІВ.

„Фосіше Цайтунг" повідомляє, що уряд праці в Штутґарті рішив створити карний табор для тих, що ухиляються від зарібкових занять і беруть безправно підмоги з фонду безробіття. Табор відповідно до свого призначення введе строгий режім, який передбачає між іншим і цілковиту ізоляцію.

БАНКИР УДАВАВ БОЖЕВІЛЬНОГО.

Психіятри, які розсліджували умовий стан нюйорського банкира Джосефа Гаримана, обжалованого за зловживання банкових фондів, дали судови звіт, що вони не вважають Гаримана божеільним, хоч у нього є признаки гістерії, бо старається за всяку ціну уникати душевного болю.

КЛОПІТ З МІЛІОНАМИ.

В часі другого тягнення французької національної льотерії головна виграна в сумі 5 міліонів франків впала на льос одного вуглекопа з Авіньони, Людвика Бівера. Тепер до цього „несподіваного мілонера" напливають сотки листів від знакомих, які просять його підмоги обо позички. Крім цього одержує теж Бівер листи з ріжними погрозами, а навіть з присудами смерти від ріжних опришків, якщо не зложить відповідного їм окупу. Наслідком цього поліція виставила досить сильну стежу, яка в день і в ночі береже його дому.

ШАЛЯПІН ЯК „ТАРАС БУЛЬБА".

Підчас побуту у відпочинковій санаторії у Відні Шаляпін заявив представника преси, що найближчою його фільмовою ролею буде Тарас Бульба. Відомо, що його креація Дон-Кіхота, спершу створена в опері, мала не менший успіх на екрані. Постать Т. Бульби дуже добре підходить Шаляпінови і сама повість Гоголя надається теж на сценарій.

ЖИДИ КРИЧАТЬ ПРОТИ АНҐЛІЇ.

Жидівська сіоністична молодь, около 200 осіб, уладила в Варшаві похід для демонстрації проти анґлійського уряду. З походу падали ворожі оклики під адресою Анґлії. Поліція розігнала демонстрантів моторовою помпою. Арештували трох орґанізаторів походу.

ДО 20 ЛІТ 4 РАЗИ ЖОНАТИЙ.

В однім селі Югославії оженився хлопець з 21-літньою дівчиною. За якийсь час жінка покинула замолодого свого чоловіка і він розвівся з нею. Молодий, котрому вже було 16 років, оженився з ровесницею собі. Але не мав щастя. Жінка була лиха і він розвівся з нею. Він дістав уже страх і постановив не женитись більше. Але страх минув і любов прийшла й він оженився третій раз. Жінка була добра. Але добре Бог бере до себе і він повдовів. Він так за нею побивався, що всі гадали, що вже не прийде до себе. Та за якийсь часок він оженився четвертий раз, хоч молодий вдовець не має ще й повних 20 років.

ПІДПАЛИВСЯ, БО НЕ ЗАПРОСИЛИ ЙОГО НА ВЕСІЛЛЯ.

В громаді Канодул Верде (Румунія) жив 66-літній сліпий дід Петро Ранш. В селі було весілля. Старого не запросили. Він так згризся, що постановив покінчити з собою. Ножем розрізав собі черево, обілляв себе нафтою й підпалив себе в хаті. Хата згоріла. Згорів у ній і дід живцем.

УКРАЇНА В ПЕРЕГОВОРАХ ГІТЛЕРІВЦІВ З АНҐЛІЄЮ

ЛОНДОН. — Кореспондент „Ди Ню Йорк Таймс" подає з Лондону вістку про висланників Гітлера, які прибули до Анґлії й переговорювали з ріжними визначними політичними діячами в справі походу проти Совітів. Вони доказували, що гітлерівська Німеччина вратувала Европу від большевизму. А тому, що небезпека большевизму ще не минула, Німеччина мусить представляти тепер більшу мілітарну силу. З другого боку вони радили, що Совіти треба ослабити в той спосіб, щоби допомогти Україні відірватися від Москви.

Кореспондент стверджує, що евентуальне відірвання багатої України зацікавило багато впливових Анґлійців, хоч вони знають, що самостійна Україна означає підкопання польської републики. Він каже далі, що те німецьке бажання відірвати Україну від Москви зближило червону Москву до Польщі. Дотого Польща не має вже потреби боронити Европу перед большевизмом, бо Москва думає тільки про те, як би вдержатися далі при владі, а Літвінов тільки те й робить, що їздить по світі й пильнує того, щоби здержати вибух нової війни. Совіти навіть тепер змінили свою політику супроти балтійських держав: Латвії, Естонії й Литви. Польща робить тесаме. Разом ґарантують отим балтійським державам самостійність а роблять це тому, щоби створити тим чином протинімецький бльок. В той спосіб червона Москва й Польща Пілсудського хочуть спільними силами забезпечити своє панування над поневоленими ними народами.

ДАЛІ ЖУРЯТЬСЯ УКРАЇНСЬКИМИ НАЦІОНАЛІСТАМИ.

МОСКВА (Росія). — „Ізвєстія" з 31 грудня подають промову Затонського про положення на Україні, яку він виголосив на нарадах Центрального Виконавчого Комітету. Між іншим він говорив таке:

В народнім комісаріяті просвіти ідеалізовано запорозьких героїв і гетьманщину. Вели пропаґанду щодо того, що на Україні є все своє: хліб, вугля, фабрики і заводи. А тому можна Україні легко виступити з Союза. Навіть українську мову вжито як засіб для відірвання України. Штучно усувано всяку схожість між українською й російською мовою. Проповідувано своєрідний расизм: шляхом наукових розмірів черепів доказувано, що саме Українці являються чистими Славянами.

ЗАПОВІДАЮТЬ ВИБУХ ВІЙНИ В ТРАВНІ.

МОСКВА. — В Москві рахуються з тим, що Японія розпічне війну з Совітами в травні. Знавці кажуть, що Японія обсадить Приморя, щоби звідтам перевести дальшу окупацію Китаю, а далі Филипин, Борнео й інших островів, які належать до Голяндії. В той спосіб Японія забезпечить собі панування на Тихім океані, а це для неї важніше ніж окупація Сибіру. Це може довести до того, що Злучені Держави підуть війною на Японію.

НАЦІ ЗМАГАЮТЬ ДО ЗЛУКИ НІМЕЦЬКИХ ЗЕМЕЛЬ.

ЖЕНЕВА (Швайцарія). — Ліґа Націй цілком немічна, коли йде про ті території, які віддано під її опіку. А є ними місто Данціґ, область Сари й Австрія. На всіх тих землях наці здобувають силу. Вже ніхто не сумнівається, що наці домінують на території Сари, де можна вже тепер заповісти, що 90% населення заявиться підчас плебісциту за поворот цеї землі до Німеччини. В Данціґу вся влада є в руках наців. В Австрії наці зростають з кождим днем у чимраз більшу силу. Тимсамим всюди йде рух за злуку тих земель з Німеччиною. Все те знає Ліґа Націй і хоч є проти того, не може нічого вдіяти.

ВІРУЮТЬ У ПІМСТУ БОГІВ.

НЮ ДЕЛІ (Індія). — Землетрус, який навістив Індію, заподіяв необчислимі шкоди та забрав яких 15,000 жертв у людях. Населення вірить, що це була кара, зіслана богами, які мешкають на вершку гори Еверест. Отсе перший раз людське око спочило на тім вершку, коли дано дозвіл тром британським летунам перелетіти над цею недоступною і досі нерозслідженою ще горою. За ту сміливість боги покарали край. Розповідають, що землетрус знищив якраз ті околиці, куди летіли летуни.

НАЦІ ПРОТИ МОНАРХІСТІВ.

БЕРЛІН. — Приходить до чимраз гострішого конфлікту між націстами й монархістами. Зприводу 75-літніх народин кайзера дано знак часописам, щоби надто не розписувалися про цю подію. Наці кажуть, що передвоєнне цісарство спричинило здеґенерування німецького народу. Щойно наці влили в народній орґанізм нової живучої крови.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Friday's Issue (with Ukrainian Weekly):		Число з пятниці (з англійською частю):	
One year	$ 2.00	На рік	$2.00
Six months	$1.25	На пів року	$1.25
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сити і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За оголошення редакція не відповідає.

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

З Канади належить посилати гроші лише на г. зв. Foreign Money Order.

Тел. „Свободи": Mongomery 5-0498. Тел. У. Н. Союза: Montgomery 5-1838.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

В ПАМЯТЬ СОБОРНОСТИ

Задумуємо побудувати в Празі Український Дім, який був би гідним приміщенням для **Музею Визвольної Боротьби України.** Комітет будови дому для цього музею вже розпочав широку акцію, щоби зібрати на ту ціль відповідні фонди по всіх землях, де тільки жиють Українці й де є сяка-така можність таку збірку перевести і її вислати. Комітет назначив теж цьогорічний День 22 Січня днем музею Визвольної Боротьби України.

Як бачимо, то розкинена по світі й збідована українська іміграція взялася за велике культурне діло, яке матиме й під національно-політичним оглядом надзвичайно велике значіння. Стара іміграція зачинає вже передчасно вимирати, підкошена злиднями. З нею можуть пропасти ріжні матеріяли й памятки великої історичної ваги, якщо не буде кому їх зібрати і переховати. На іміграції опинились українські уряди враз з їхніми документами їхньої діяльности. На іміграції опинилися теж тисячі активних борців, котрі служили в рядах української армії. Багато з них, покидаючи рідну землю, позабирали з собою теж ріжні памятки нашої визвольної боротьби, і їх теж треба перебрати й переховати.

А берім тепер роботу нашої іміграції. Скільки то повстало за тих останніх 15 років ріжних українських культурних установ на іміграції. Скільки то положено трудів і заходів у справі визволення нашого народу. Скільки то видано ріжних публікацій про українську справу в ріжних краях і ріжними мовами. Хтож це все позбирає і де його примістить?

Знаємо, що, наприклад, нашої „Свободи" не допускають до рідного краю. Навіть тяжко їй дістатися до Музею Шевченка у Львові, А щож тоді говорити про ріжні спомини чи документи, які нагадують звірства наших ворогів, доконувані над українським народом? Всі вони можуть згодом пропасти, як не буде когось, що завчасу подбає про їх збереження.

І треба зібрати все те, що звязане з геройською боротьбою українських військ. На Великій Україні большевицько-московська влада винищила все, що може нагадувати ту боротьбу. В Польщі навіть затирають написи на хрестах стрілецьких могил. Значить, треба мати десь на світі якийсь притулок, де би можна було зібрати і заховати памятки нашого світлого недавнього минулого. Отим притулком буде Музей Визвольної Боротьби України. Розуміти його вагу, значить — допомогти його будові.

Лев Ясінчук.

ВЕЛИКИЙ ФУНДАТОР

Перевелись українські маґнати, яких за їхні щедрі дари (з одідиченого майна) на потреби української культури записала українська історія як меценатів народу. Натомісць із нутра самого народу виходять одиниці сильної волі й залізної витривалости, які впертою роботячістю й прикладною запопадливістю доходять до більшого майна ніж пересічні смертники. Таких є доволі. Але рідше трапляються такі, яких горяча любов до рідного краю й палка жага бачити свій нарід під кождим оглядом на рівні з іншими народами заставляє віддати своє майно на потреби свого народу. Таким саме був померший 2. червня 1933 р. довголітній голова Рідної Школи, **Ілля Кокорудз.**

Від наймолодших своїх літ навчився Ілля Кокорудз важко працювати, добуваючи „лекціями" засоби на своє удержання ще як молодий ґімназійний учень у Львові. Замітна риска його сильної волі вже в діточому віці; він як учень 4. ґімн. кляси дав батькам зароблених 100 ринських (теперішніх біля 80 дол.) на докупно поля. Власними силами покінчив усі школи, власним трудом добився становища вчителя ґімназії в кількох місцях, а згодом директора академічної ґімназії у Львові. Своєю господарністю придбав на наші відносини поважне майно, яке побільшував на те, щоби краще прислужитися власному народови. Не тільки як довголітній виховник, але і як людина вдумчива, пок. Ілля Кокорудз розумів складне питання — про основу сили нації й добачував її в національно свідомій молоді, в її кріпкій вірі в національний ідеал і післанництво народу; в молоді, що буде заправлена до твердої, витревалої праці, що буде визначатися твердим характером. Тому придбаним майном розпорядивєя бл. п. І. Кокорудз так, щоби воно служило повищим засадам відносно української молоді. Свою двоповерхову камяницю у Львові при вул. Листопада 40, (одної з найкращих вулиць), чисту від якихнебудь довгів, призначив пок. І. Кокорудз на відкриття стипендій ім. Іллі й Іванни Кокорудз для студентів української народности, що вчаться у високих школах і правильно складають приписані іспити. Таких стипендій має бути найменше 10, кожна по 500 зл., платних кождого року в десятьох місяцях. Умови для одержання стипендії будуть проголошені прилюдно в конкурсі по переведенні судових формальностей.

Будівельну парцелю при вулиці Моджеєвської у Львові (ч. 3,436, 2, 899 і 2,800) призначив бл. п. І. Кокорудз на вибудування будинку ім. Іллі й Іванни Кокорудзів для приміщення ґімназії Рідної Школи. На ту саму ціль призначив покійний свої ґотівкові ощадности, а то зложені: а) в Центробанку на щадн. книжечку ч. 6243/8.795, б) в Народній Торговлі на кн. ч. 3478, в) в Земельному Банку на кн. 1867 і кн. 6667, г) в Міській Комунальній Касі Ощадности на кн. ч. 113,409. — Крім цього відступив на ту саму ціль позичку, яку дав до обороту Народній Торговлі у Львові до ч. 20/2 і 113/3.

Завдяки тій ґотівці стоїть уже під дахом мурований двоповерховий будинок з 27 кімнатами. Будинок будує вдова, ВП. Іванна Кокорудзова враз із Комітетом, до якого входять згідно з волею Фундатора о. мітр. Олекса Базюк, проф. Гнат Павлюх і д-р Мирон Коновалець. Будовою кермує інжинірська кооператива „КІР". Цей будинок хоче передати п. Кокорудзова Рідній Школі до вжитку вже в першу річницю смерти бл. п. Іллі К., цебто 2. червня 1934.

Свою реальність у прегарній соняшній кліматичній місцевости, Дорі над Прутом, призначив пок. І. Кокорудз на оснування ремісничих варстатів і фахово-доповняючої школи ім. Іллі й Іванни Кокорудзів. Ця реальніть ґіпот. ч. 1360 складається з двох домів з 19 кімнатами, з господарських будинків і саду та городу.

Не забув великий Меценат і за молодь тієї української ґімназії у Львові, якої керманичем був І. Кокорудз довший час. А саме для допомогового товариства „Руслан" призначив уділові книжечки: В Народній Торговлі (ч. 970), в Центробанку (ч. 90), Народній Гостинниці (ч. 17), Українській Видавничій Спілці (ч. 191 і 747), Парцеляційному Товаристві „Земля" (ч. 54), Товаристві „Ощадність" (ч. 38), Видавничій кооперативі „Хортиця" (ч. 33), Видавничій Спілці „Діло" (ч. 19) і Спілці господарсько - торговельній „Гаразд" у Дорі.

Крім цього призначив щадничу вкладку у Спілці „Діло" на її власність.

Виконувачем своєї останньої волі призначив бл. п. І. К. й п. Іванну Кокорудз, а заступником Михайла Ваврика, учителя ґімназії Р. Ш. у Львові.

Так по князівськи зійшов із життевої сцени голова Рідної Школи, бл. п. Ілля Кокорудз, даючи доказ і приклад труду запопадливости, любови й розуму. Приклад для молоді й для старших, для вбогих і багатих. Тому, що не сталось би, — світла память про Достойного Добродія не зникне із сторінок історії культурного розвитку українського народу.

ЯКОСЬ ТО БУДЕ...

(Допис з Риму).

Вчора люди святкували Новий Рік. Щиро, чи не щиро, бажали один одному нового щастя. Ще на довго передтим списували гори почтових карток для всіх тих приятелів, свояків і просто знайомих, що перебували десь далеко і не могли почути з уст до уст отої сакраментальної формули про „нове щастя". Потім збиралися десь в тіснішому товаристві, наповнювали чарки і намагалися зустріти Новий Рік весело й приємно, згідно зі стародавнім віруванням про добрий початок. Журналісти й державні мужі користали з цеї нагоди, щоби підсумувати всі здобутки (чи втрати) своєї нації на протязі минулого року й намітити найважніші завдання на рік, що йде.

Мусоліні, що єднає в собі найвизначнішого державного діяча наших часів з покликанням журналіста, написав навіть спеціяльну статтю для світової преси, „На рік 1934", в котрій намагається розвязати настирливе питання: — „Ідемо до кращих часів, чи загальна ситуація буде далі все гіршати?" Бо досі, як відомо, і як мало не кожний міг те сам на собі ствердити, ситуація все гіршала. Отже Мусоліні вважає, що „марно було би заколисувати себе порожніми ілюзіями... Поміж усіми ворогами нашої людськости нема гіршого й небезпечнішого, як дурний і пасивний оптимізм: нема ніякої ситуації, яка могла би сама по собі, автоматично, поліпшитися. Навпаки, якщо на ту ситуацію не реаґувати відповідно, вона дуже легко може довести до катастрофи..." Найменша хороба, якщо її своєчасно не спинити, може привести до найнебезпечніших для орґанізму наслідків. І тому в кожному орґанізмі мусить діяти перш за все чинна воля до здорового активного життя, що змагає усунути всяку недугу. Поки така воля є, поки в орґанізмі нуртують живі чинні сили, що не запестають активної боротьби зі всіми ворогами, що загрожують зі зовні і з середини, той орґанізм має всі шанси вийти переможним з усякої кризи, — і то саме тому, що він не зменшує сил свого ворога, не нехтує ними, не заколисує себе марними ілюзіями, а напружує всі свої сили, щоби перемогти небезпеку. І навпаки, якщо якийсь орґанізм реаґує на небезпеку спроквола; якщо він занадто уповає на себе і занадто легковажить свого ворога; якщо він надто вірить у те, що в цьому світі все укладається зрештою на добре, — то можна відразу сказати, що такий орґанізм знаходиться в смертельній небезпеці. І якщо, наприклад, українська нація, цей наш величезний суспільний орґанізм, ще досі не могла здобути собі власної держави, — отої суспільної форми, необхідної для кожної нації, яка хоче жити своїм здоровим нормальним життям, — то завдячуємо ми цей сумний факт отому українському завеликому оптимізмови, отій стародавній нашій фразі, що все „якось то буде..." Та фраза паралїжувала зусилля, зменшувала енерґія, стягала додолу напружений для удару пястук: — „Не мордуйте, пане товаришу, ось побачите: якось то воно буде!..."

Українські націоналісти в своїй боротьбі за українську державність на порозі наступаючого 1934 року, оглядаючись на страшні знущання наших ворогів над українським народом на протязі минулого 1933 року, мусять проголосити безоглядну боротьбу отому стародавньому і фатальному для нас „якось то буде". Вони мусять кликати кожну свідому своєї української приналежности одиницю до чинної боротьби проти всіх ворогів української нації, що обсіли її зі всіх боків. Вони вірять в остаточну перемогу української національної ідеї, але вони певні, що ця перемога прийде не сама собою, ніби кимсь з неба дарована, а лише внаслідок спільних зусиль всіх свідомих членів української нації, лише внаслідок їх важких і повних самопосвяти змагань зі всяким злом, що завдає кривду українській ідеї на будьякій частині української території чи в еміґрації.

Вступаємо в новий 1934 рік з цією палкою вірою, що любов до нашої спільної Батьківщини, любов до нашого обездоленого народу, любов до нашої великої ідеї Незалежної Соборної Української Держави виллється в цьому році в форми ще завзятішої, ще активнішої боротьби з нашими ворогами, ніж це було в минулих роках. І віримо, що ця завзята, непогамована боротьба відкриває нам нарешті браму до бажаного раю... Борітеся — поборете. — Але — борітеся!...

Евген Онацький.

НА БІЖУЧІ ТЕМИ.

КИЙ МАЄ ДВА КІНЦІ.

У Ню Йорку відбулася річна конференція Американського Союза для Студії Дитини. Конференція зазначила 54-літній ювилей існування цеї організації, присвяченої розслідам дитини.

Саме існування такої організації може поставить іще питання, якщо ще не перевелися люди, котрим такого питання треба: невжеж діти треба студіювати? Невжеж це не обовязок дитини студіювати батьків?

ЩЕ ОДНО ПОНЯТТЯ, ВИВЕРНЕНЕ НАВИВОРІТ.

На цій конференції виступали попри родичів, які займаються вихованням дітей уже з природи свого батьківства чи материнства, ще вчителі, які займаються вихованням фахово, професіонально, себто на те, щоби з того жити, і, накінець, психіятри, себто лікарі, які спеціяльно займаються душевними клопотами людей.

Всі вони говорили про виховання дітей родичами. Очевидно, їх добре критикували. Як кажуть кореспонденти газет: родичів добре на тій конференції протріпали.

Тріпали досі родичі дітей за те, що зле вчаться, а тепер лікарі, вчителі й виховники стали тріпати родичів за те, що зле вчать.

СПЕРЕЧАЛИСЬ, АЛЕ ПОГОДИЛИСЬ.

На конференції було багато суперечок. Референти й кореференти часто з собою не годились. Такі суперечки показували присутнім, які питання ще не назріли до вирішення.

Та деколи суперечаючіся з собою опоненти годилися в дечому. Говорили, наприклад, проти себе психіятр д-р Ґлук та психіятр д-р Лівай, але погодилися на одному: що назагал батьківська влада в Америці нині пішла за американським доляром; вона нині не варта вже стільки, що давніше. Нею вже стільки не зробиш, що можна було зробити давніше. І батько в родині вже не значить нині стільки, що значив давніше.

Це відразу ставить перед людьми питання: що має заняти місце батька? Що має дитині дати той провід, який досі давав дитині батько?

Чи не відповіддю на це питання був другий відчит, котрий доказував, що нині треба не тільки навчати дитину потрібних відомостей, але й будувати її характер, щоби дитина могла сама вирішувати ті питання ,які життя на неї вкладає.

З ДОЩУ ПІД РИНВУ.

Один з психіятрів осуджував гострими словами тих батьків, які, бачучи упадок батьківської влади, вмивають зовсім руки від виховання дитини, кажучи: хай собі робить, що хоче!

Ще інший осуджував інший тип батьків, котрий, почуваючи свою нездібність і безсилість розказувати дитині, попадає в іншу крайність та пробує кермувати дитиною пещенням, себто потуранням усяким забаганкам дитини. У цих батьків дитина стається ідолом, перед яким батьки приносять себе в жертву.

Яка будучність жде таку дитину? Чи дивниця, що така дитина буде шукати й у будучому життю таких святців, що будуть перед нею клячати, як перед бовваном? І що буде з дитиною, як вона буде вічно переконуватися, що поза родичами таких почитачів нема?

Р. Гр.

КОРОВА ПАЛАЖКИ

(Оповідання).

(1)

— Я не тямлю, щоби коли яблока зародили так сильно, як цього року. Люди мають роботу з підпиранням галузей жердками, бо інакше пообламувались би під великим тягаром.

Ось так забалакав Трохим Хруста до Лазара Буркуна, коли оба стояли на подвірю й дивилися понад високий пліт саду.

— Чорт бери яблока! — закляв Лазар Буркун. — Господь Бог був би ліпше зробив, якби яблінкам приказав родити не яблока, а телята. Було би що різати, чоловік заробив би.

Лазар Буркун був одиноким різником в однім підгірськім селі. Трохим Хруста був його челядником.

Різник на селі не годен багато заробити, бо хлопи мяса майже не їдять. Та Буркун на місцевий нарід не рахував. Він заробляв аж в літі, коли до села позїздилися літники. Саме тепер наближався сезон різника. Проворний і запопадливий, Буркун уже заздалегідь перед кождим сезоном роззирався по селі і по околици, щоби на ціле літо запевнити собі худобу під свій ніж.

В літі не легко було там дістати яку штуку худоби, бо зайвої тоді в селі не було. На літо всю худобу гнали на полонину. В селі лишалися тільки корови, конечні в хаті на молоко. Ось чому Буркун так сердився, і чому волів, щоби на яблінках росли не яблока, а телята.

— Коби який малий хвостик був на заріз! — нарікав Буркун. — Ноги покалічиш собі і язик до крови зітреш, заки раз на тиждень роздобудеш яку, вже здихаючу корову! Цього року я на літниках мабуть нічого не зароблю. Корови на продаж ніхто не має. І телят не буде, бо в селі полишалися тільки ті корови, що вже по отеленню.

— Я маю на приміті одну корову — сказав челядник Трохим.

— У нас, в нашім селі?

— Таки в нашім.

— Хіба ти маєш ліпші очи і ліпший нюх як я? Хіба ти ліпше знаєш село і людей?

— А краса корова Палажки, сестри Сави Райчука?

— Торгуйся з нею, як маєш охоту! Я не піду до неї. Я скорше виторгував би від чорта бідну грішну душу, як від тої старої скнари яку худобину. Про корову Палажки і не думай!

— А я гадаю, що вона не така неприступна і що можна би спробувати, — заперечив Трохим. — Лише треба знати, як до неї добиратись. Палажка стара і погана дівка. Треба зачати легонько залицянкою, зразу цілком не показуючи, що то напасть на життя її корови. Гарними слівцями стару дівку навинеш на палець!

— Як хочеш, то навивай-ти. На мої зуби це опудало затвердий горіх!

— Спробую! Побачите, що Палажчина краса прийде під ваш ніж. Гадаєте, що ні? Як високо можна підступити?

— Більше як сотку не варта. Хіба ще одну десятку додати. Ані цента більше! Кости тої корови дуже слабо обросли мясом. Ще й яким? У такої старої не знати що твердше: мясо чи шкіра.

— Зачну від сімдесять ґульденів.

— Зачинай від сімдесять, — сміявся Буркун, — як хочеш, щоби відьма по першім твоїм слові викинула тебе за двері!

— Я відразу з тими сімдесятьма ґульденами не виїду Такий дурний я не є. Я взагалі не зачну торгом. Зачну залицянками. На все те, від залицянок до купна корови, треба мені тиждень часу.

— Саме за тиждень буде мені потрібний якийсь здохлак. Пробуй! Не забудь, що найбільше можеш дати сто, сто десять ґульденів!

Трохим Хруста був у Буркуна челядником вже яких двацять років. Був правою рукою Буркуна. В селі досить його поважали. Хоч свого ґрунту не мав, то бідаком не був. В банку лежала якась ґотівка, котрою брати сплатили його і він що пів року брав якісь проценти. Кілько того було, ніхто в селі не знав. Кромі тих процентів ще дещо заробляв у Буркуна. Такого, що не потребує ласки других, люди поважають. І Трохима Христу поважали настільки, що не боронили йому в коршмі присідатися до того стола, при котрім сідали господарі.

Хруста вже не рахувався до молодих. Трицять років уже давно минуло, йому, до сорокового ще не зайшов. Бодай сам казав так. Хлоп був дужий, здоровий і жвавий. То був на цілу околицю славний галабурдник. Очевидно, як хто йому наздоптав нагнітки, бо сам бучі ніколи не пробував. Також умів торгуватися і всю худобу для Буркуна купував лише Хруста. Як яку штуку купив сам Буркун, то все переплатив. Хруста умів так забалакати і затуманити продаючого, що все купив за ціну, нижчу від торгової.

Господарство Райчуків було по тім боці села, на самім його кінци. Брат і сестра, себто Палажка і Сава, господарили спільно. Сава був старим парубком і мав добрих пятьдесять років. Палажка не багато менше. Сава не оженився, хоч дуже хотів, бо дівки боялися його. Він був дуже великий злісняк. І Палажка була би дуже радо віддалася, якби не те, що парубки дуже добре знали її. Кождий знав, що якби з нею оженився, то в хаті не буде мати голосу... як не буде ще гірше!

(Далі буде).

Несподіванка.

— То завтра роковини твого шлюбу?

— А так, і я хочу справити жінці велику несподіванку.

— Щож їй купиш?

— Нічого.

— То щож то буде за несподіванка?

— А буде — бо жінка сподівається напевно якогось дарунку!

ОБЄДНАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ В АМЕРИЦІ ДОБРОДІЄМ МУЗЕЮ ВИЗВОЛЬНОЇ БОРОТЬБИ УКРАЇНИ.

ЛИСТ ДО РЕДАКЦІЇ „СВОБОДИ".

Хвальна Редакціє!

Дозвольте на сторінках Вашого шановного часопису висловити якнайщирішу подяку нашій Заморській Еміґрації, яка через Хвальне Обєднання Українських Організацій в Америці надіслала Музеєви Визвольної Боротьби України **50 долярів на Український Дім у Празі.**

Цією пожертвою Обєднання стає **Добродієм Музею Визвольної Боротьби України.** Це вже друга допомога Обєднання Музеєви: 1931 р. Музей одержав $100.

Музей Визвольної Боротьби України звертається до всіх наших братів в Америці, до всіх українських організацій, установ, церков, братств, сестрицтв, шкіл, підприємств, редакцій часописів з гарячим закликом піти за патріотичним прикладом Обєднання й вписатись у Фундатори Українського Дому в Празі (пожертва $10), або в Добродії Музею Визвольної Боротьби України (пожертва $25), або надіслати, хто яку може пожертву. Імена всіх, навіть найменших жертводавців Музей збереже Україні в своїх памятних книгах. Хай кождий дасть свою цеглину! Пішліть скоріше Вашу пожертву, зробіть збірку у Вашім товаристві!

Музей Визвольної Боротьби України сподівається, що всі, хто шанує Великі Дні 22 січня, найславніші дні нашого визволення, виявлять це по змозі якнайщедрішим даром Музеєви Визвольної Боротьби України — на Український Дім у Празі. **22 січня — день Музею Визвольної Боротьби України.**

Пожертви посилати через Обєднання Українських Організацій в Америці:

OBYEDNANYE
P. O. Box 122, Hudson Terminal
New York, N. Y.

З висловами великої пошани,

Д. Антонович,
Директор Музею.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

БОЛЬШЕВИЦЬКІ ВИСТАВИ.

Хочу звернути увагу на те, що наші московсько-большевицькі наймити далі пхаються між нас і далі влаштовують по українських галях ріжні театральні вистави, балі й т. п. підприємства, на які тягнуть наших людей.

Памятаймо, що буваючи на таких виставах чи балях, ми підпомагаємо тим робом слуг московських червоних окупантів, що голодом вимордовують наших братів на Великій Україні. Супроти того треба нам звертати на це увагу, щоби нія[к]а українська нога не була на большевицьких збіговищах.

Іван Гатал,
Вінленд, Н. Дж.

---o---

СВЯТКУЙМО ДЕСЯТЬЛІТТЯ СМЕРТИ ОЛЬГИ БАСАРАБОВОЇ.

Між славними борцями Української Військової Організації, що зложили буйні голови за соборність і державність України, видніє величне імя жінки-героїки: Ольги Басараб. Її маленька свіжа ще могила ледви видніє у Львові між сотками інших могил наших борців, а на могилі ще не присохла кров, що її проляла Ольга в львівській ляцькій тюрмі. Дня 12. лютого буде 10 літ, як це сталося. Там на рідній землі не легко буде сестрам і братам нашим поклонитися святій могилі Басарабової, бо ворог на сторожі. Там, хіба мовчки, тихо, думкою, або темною нічкою, прийдуть свідомі сини і дочки, діти України, віддати Її честь і шану.

Та ми, на вільній землі Вашинґтона, можемо смліо це зробити. Ми можемо явно відсвяткувати десятьліття мученичої смерти Ольги, віддати Їй належну пошану, поклонитися тіням геройки-сестри та пісьлати буйним вітром своє гримке „Слава" і „Вічна память", на її святу могилу.

Тому добре булоб, щоби при кождій громаді, світській чи церковній, де є жіночі організації, Союза Українок, чи відділи жіночі ОДВУ, чи сестрицтва, яке відтепер вони взялись до підготовки такого десятьліття. Також добре булоб, щоби по наших церквах, без ріжниці сект, відправлено в ці дні панахиди по бл. п. Ользі-геройці. В нас у Пасейку, вже йде праця підготовки такого свята, а взяло це на себе Сестрицтво ім. Ольги Басарабової. Приготовляється відповідна концертова програма, в якій візьме участь саме жіноцтво і дівоцтво. Свято відбудеться десь у лютім ц. р.

Хай жиє Память і Вічна Слава Геройки Ольги Басараб!

о. Степан Мусійчук,
Пасейк, Н. Дж.

КОРИСТАЙТЕ З ЮВИЛЕЙНОЇ ОФЕРТИ „СВОБОДИ"

Щоби уможливити читання нашого органу ще ширшому кругови нашого громадянства, адміністрація „Свободи" проголошує з приводу Сорокліття Українського Народного Союза спеціяльну оферту для тих передплатників, які запренумерують „Свободу" в січні, лютім і березні 1934 року. Для тих передплатників буде знижена цілорічна передплата з 7 долярів на $5, а піврічна з $3.75 на $3.

РУХ ПО ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА

БІНҐГЕМТОН, Н. Й.

Ювилейна кампанія вже розпочалась.

Секретар 21 відділу У. Н. Союза, Теодор Смик, пише в справі ювилейної кампанії таке: Щодо 40-літнього ювилею У. Н. Союза, то ми в нашому відділі вже почали роботу тим, що взялись відразу до приєднування нових членів. Тут у залученню посилаю Вам на початок дві аплікації про приняття в члени У. Н. Союза. Хоч ті два кандидати на членів не мають ще укінчених 24 роки життя, то однак вони бажають отримувати наш часопис „Свободу", а тому прошу зачислити до їх місячної вкладки належитість за „Свободу". Також прошу записати в своїх рекордах, що тих двох членів придбав предсідник нашого відділу, Михайло Гулячок.

Маючи на увазі, що сорокліттні здобутки У. Н. Союза ми пошануємо якнайкраще звербуванням якнайбільшого числа цових молодих членів до нашої організації, ми в тому напрямі працюватимемо на протязі цілого ювилейного року, та доложимо всіх старань, щоби і наш відділ сповнив частину того обовязку, який спочиває на нас всіх супроти нашого Батька-Союза.

ПІСНІ УКРАЇНСЬКИХ СІЧОВИХ СТРІЛЬЦІВ,

(слова і мельодії Л. Лепкого)
НА МУЖЕСЬКИЙ ХОР
опрацював
Михайло Гайворонський
пісні:

1) Маєва нічка
2) Кладочка
3) Бо війна — війною
4) Тьох—тьох.

Пісні ці видала накладня „Червона Калина" у Львові.

Ціна чотирох пісень 25 центів

Головний склад на Америку в книгарні:

„SVOBODA"
81-83 GRAND ST., або P. O. BOX 346
JERSEY CITY, N. J.

— У давній Туреччині пакували невірну жінку до мішка разом із котом і топили! — каже Кордибайло, бідькаючи над упадком моральности. — І в нас варто би так робити.

— А відкіляж узяти стільки котів? — питається хтось із слухачів.

PRESS REPORTS ON UKRAINE AND UKRAINIANS.

UKRAINIANS GIVE VARIED PROGRAM.

Music, Dances and Addresses Comprise Program.

Folk songs and dances, instrumental and vocal selections, and three short addresses featured the entertainment program presented last night in Ukrainian National Home, 214 Fulton street, by the Ukrainian Social Club in conjunction with the Ukrainian National Home Association. The program, attended by more than 400 persons, was designed to interest both younger and older generations of the Ukrainian colonr of Elizabeth in activities of the two organizations in the problems of their fellows in Ukrainia.

Dr. Luke Myshuha, of Jersey City, editor of "Svoboda," a Ukrainian daily newspaper; Stephen Shumeyko, of Jersey City, editor of the Ukrainian Weekly, and Rev. Joseph Chaplinsky, of St. Vladimirs's Church, this city, were the speakers, Walter Bukata, activities director of the social club, was master of ceremonies.

Among the musical numbers were soprano solos by Mary Zadrecki and Miss Anna Kuzin, a vocal duet by Miss Jennie Kinasczuk and Michael Kinasczuk, a violin solo by Andrew Neroda, baritone solos by John Romanovich and John Kachurak, harmonica solo by John Kinasczuk, and instrumental selection by a 7-piece violin ensemble directed by Harry Kardasz. Members of the ensemble are Michael Fedunka, Charles Kucmyda, Andrew Broda, John Bogdan, John Fedkin and John Kinasczuk.

Participating in the series of native folk dances which were presented in the colorful costumes of the Ukrainian people, were Miss Anna Kuzin, Miss Mary Stasko, Miss Anna Bogdan, Miss Anna Worobel, Miss Helen Slobodian and Miss Anna Hondovecki, Miss Helen Zukowski entertained an enthusistic audience with an American dance.

Short recitations were given between the musical numbers by Miss Barbara Beskorovayna, Miss Mary Kardash, Miss Anna Broda, George Kartichak and Stephen Zukowski.

As the second in the series of Ukrainian rallies, the social club's membership is rehearsing at the present time for a concert by a mixed choir of sixty voices. The organization has announced preliminary plans for its first anniversary dance to be held February 17 in the Fulton street hall. Nicholas Horin is president of the club.

(Elizabeth Eve. Journal, Jan. 12, 1934).

ПОДЯКА.

Я нижче підписаний, складаю сердечну подяку головному урядови У. Н. Союза за уділення мені допомоги з фонду запомогового в сумі $50, котрі стали мені великою помічю у часі моєї слабости. Також дякую місцевим урядникам за їх труд.

Дмитро Ясеницький.

ТЯЖКЕ ЗАВДАННЯ.

— Прошу сказати вашому директорови, що я хочу з ним говорити — каже атлетичний чоловік, увійшовши до ждальні. — Називаюся Данило.

Возний, сухорлявий молодий чоловік, дивиться на атлета та повторяє:

— Ви називаєтеся Данило? То страшне...

— Що то значить страшне? Що ви під тим розумієте? Є директор, чи нема?

— Є, та директор казав мені, як ви прийдете, викинути вас за двері.

НАША ОРГАНІЗАЦІЯ.

Кождий Українець, що належить до Українського Народного Союза, сповняє два обовязки — родинний і народній.

Родинний тому, що на випадок його смерти його родина отримає поміч у тім часі, коли вона буде її найбільше потребувати; а народний, що він помагає будувати і підтримувати свою організацію.

Батько, що не дбає про будучність своєї родини, не є добрим батьком. Громадянин, що не дбає і не підпирає своїх організацій, грішить багато супроти суспільности.

Багато з нас думає, що як ми маємо кілька соток долярів в банку, то вже нам нічого більше не треба. Навіть дуже часто говоримо: „Як умру, то маю досить для своє родини грошей в банку — і нащо мені ще належати до якоїсь там організації". Через таку нашу легковажність багато наших вдів і сиріт опинюються на вулицях по смерти їхніх чоловіків чи батьків.

Депресія, яку переживаємо, навчила нас багато. Ми бачили, що гроші в банку пропали і тим, котрі думали, що їм не треба належати до Союза, бо мають в банку на книжочці „досить" грошей.

Тішилися книжочкою, а про Союз навіть не хотіли чути. Прийшла кріза, гроші на книжочці пропали, а коли батько помер, його родина була змушена ходити по знакомих і позичати грошей на похорон. Інакше було з тим, що належав до Союза. Його родина не мусіла просити знакомих позички. Їх батька поховав погребник і свяценік без ніяких застережень, бо один і другий знали, що Союз заплатить.

Народній обовязок! Ми чваннимося, що ми великий нарід з славною історією. Ми голосимо світови, що нас тут в Америці є коло міліона. Але спитаймо самі себе, чи ми сповняємо свій народній обовязок супроти свого народу?

Добрий член свого народу ніколи не говорить, що то все одно, до якої він належить організації, своєї чи чужої. В нього своє є завжди на першім місці. Як він завважить які помилки, то замість нарікати і робити підпольну роботу, він старається направити ці помилки конструктивною критикою. Він розуміє, що підшептами і неґідними очерненнями поза очі та масними словами і закриттям правди в очі руйнує організацію і себе самого.

Сповнім свій народній обовязок. Підпираймо свої організації і завжди памятаймо на ту стародавну нашу пословицю, що ліпша своя хата ніж чужа палата.

Цього року наша організація обходить сорокліттній ювилей. За сорок літ ми вже мали нагоду провірити, чи вона добра. Ми знаємо, що родина кождого нашого померлого члена отримала свою належитість без ніяких клопотів. І нема закидів, щоби чиїсь гроші в Союзі пропали.

На нас, членах, лежить обовязок пояснити се своїм знакомим, що ще до нашої організації не належать. Скажім їм, що ми маємо організацію, котра істнує сорок літ, має три і пів міліон долярів маєтку і тринцять тисяч членів. А що найважніше, зазначім, що підчас найбільшої депресії в історії світа нікому в Союзі ні один цент не пропав.

Поясним нашим добрим людям нашу організацію ясно і зрозуміло, а скоро приєднаємо пять тисяч нових членів.

Антін Пашук.

НОВИЙ ТЕАТРАЛЬНИЙ РЕПЕРТУАР

ЧУДО СВ. НИКОЛАЯ, написав В. Левицький. Драматична картина на три дії, після апокрифів. Для старших. 12 осіб. 20 ц.

МАТИ, драма з народнього життя на 4 дії, І. Я. Луцика. 11 осіб. 35 ц.

З ТАМТОГО СВІТА, комедія в трох діях. В. Мартиневича. 15 осіб 45 ц.

ЗМІЙКА, В. Ришкова, комедія на 4 дії. 9 осіб 50 ц.

МОТРЯ, нісценізація історичної повісти Б. Лепкого на 5 картин, осіб 21 35 ц.

КНЯГИНЯ КАПУЧІДЗЕ, фарс на 3 дії. А. Моллєр. 10 осіб 45 ц.

ВЕЧІР НА ХУТОРІ, або **Василь та Галя.** Песа на 1 дію. 4 осіб 20 ц.

ШВЕЦЬ ЖЕРДКА, або **Барон на Літниську.** Комедія в 3-ох діях. 12 осіб 45 ц.

ДЛЯ БЛИЖНІХ, драма на 4 дії, Я. Косовського, 13 осіб 30 ц.

СОТНИКІВНА, песа в 5 діях, з історичної повісти Богдана Лепкого. „Сотниківна" переороблена для сцени Олексою Скалозубом, 15 осіб 40 ц.

ЗРАДА, історична драма на 3 дії з часів гетьмана Мазепи, 8 осіб 35 ц.

ДАНИЛО ЧАРІВНИК (або **Вратоване Супружжа**, комедія на 4 дії зі співами, 5 осіб 25 ц.

ВОЄННА ЗАВЕРУХА, трагікомедія на 4 дії зі співами, 6 осіб 25 ц.

ДВА ДОМИКИ И ОДНА ФІРТКА, комедія в 1 дії, Л. Лотоцького, 8 осіб 15 ц.

МАРКО СПОТИКАЙЛО, комедія на 4 дії, написав П. Франко, 10 осіб 35 ц.

ЧОРТЕНЯ, комедія в 3 діях для аматорських гуртків, И. Ярославич, 6 жен. 5 муж. (Чортеня написане в цей спосіб, що можна його грати як хто хоче, в 1-ній або в 3-ох діях) 30 ц.

ВЕРТЕП, песа на три дії, М. Підгірянка 25 ц.

ЛЮБОВНІ ПРИГОДИ, комедія на 2 дії, Ост. Цюка, 5 осіб 15 ц.

НОВІТНІ ЧОРТИ, комедія в чотирох діях, написав А. Данко. Осіб 16 35 ц.

СРУЛЬ НАТЯГАЙЛО, написав А. Данко, комедія в двох діях, 7 осіб 25 ц.

Замовлення слати до:

"SVOBODA,"

81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J.

УКРАЇНСЬКІ ПРОФЕСІОНАЛІСТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ І КАНАДІ.

Отсим друкую сему та доповнену листу Українців, котрі покінчили якийсь факультет в університетах Канади чи Злучених Державах Америки.

В цій листі знаходяться лиш імена тих, що надіслали мені виповнені бланкети. Інші, котрі хотіли би бути в слідуючій збірці, зволять написати до мене та подати мені свою адресу.

Також прошу всіх тих, котрих імена і наукові титули тут подані, переглянути цю листу, чи імена і науковий степень є добре подані; а коли ні, то прошу негайно мене про це повідомити.

Хто бажав би бути на листі, зволить написати зараз до:

Dr. H. G. Skehar,

1658 Chicago Ave.,

Chicago, Ill.

Андрейко Юрій, B.A., M.D.
Андрусишин Кость, B.A., M.A.
Арсенич Я. В., LL.B.
Балко Андрій, B.S., M.D.
Барабаш Іван, B.M.
Бахур Юр. B.S. in C.E., M.A.
Бек М. Е., B.A., LL.B.
Бек Іван, B.A.
Березінська Іванна, B.A., M.A.
Білаш Николай, B.A.
Білик Кирило, Ph.B., M.D.
Білоган Осип, Ph.G.
Боднар В. Г., B.S. in C.E.
Бойкович Михайло, D.D.S.
Бунька Николай, B.S. in E.E.
Буряк Михайло, M.D.
Ваверчак Володимир, LL. B.
Ваверчак Ольга, B.M.
Вавриків Максим, B.A.
Вавриков И., B.S. in Agr.
Вавринюк Аполоній, LL.B.
Вахна Ілія, D.D.S.
Вацик Іван, M.D.
Виннитой В., B.S. in Ch.E.
Верхомин Іван, M.D.
Гаврилів Павло, Ph.G.
Гаврилюк Ф. Т., B.A., B.Ed. (шкільний інспектор в провінції Саскачеван, Канада).
Гаврилюк Галя Б., B.S.
Гаврилюк Іван, B.S.
Гаврилко Н., LL.B.
Гайович Василь, D.D.S.
Галич Василь, B.A., M.A., Ph.D.
Гассан Ю. А., B.S. in Agr.
Герман Григ. B.Ph., M.S.
Гладкий Омелян, B.A., B.S. in Ch.E.
Гнатишин Ник., B.S., M.D. (помер).
Гнатишин А., B.S., B.A.
Голубіцький Н. Д., M.D.
Грицак С. А., B.S. in Agr.
Григорчук М. Н., B.A., LL.B.
Гришко Юрко, D.D.S.
Гуменюк Теодор, LL.B.
Гуцуляк Павло, D.D.S.
Гуцуляк І. В., B.A.
Глова В., B.A., M.A., LL.B.
Говда Фавст, D.D.S.
Горецький Із., B.A., M.A. (посол до албертійського сойму в Канаді).
Гонос І. С., LL.B., B.S. in C.E.
Грацовський А. А., B.S., M.S., Ph.D.
Гузеляк М., B.S. in Chem. (грав 5 років в Єнкі дружині бейзбол).
Дик Осип, LL.B.
Дима Борислав, M.D.
Довбуш Петро, B.A.
Драган Ю. Е., M.D.
Дрогомирецький Пет., B.A. (бере M.D.)
Дубас Павло, D.D.S.
Дудан І. М., B.S. in Com.
Дужанський Василь, Ph. G.
Дякун-Маслей А., Art.
Жулковський Франко, B.S.
Завойський А., LL.B.
Закус Павло, D.D.S.
Залозецький М. Л., Ph. G.
Заячківський Григорій, B.S. in Economics.
Зварич І. П., B.S. in C.E.
Зибликевич Елисав., B.A.
Івасюк Ілія, LL.B.
Іваюк П., B.A., M.S.
Ірза Т. И., B.S. in M.E.
Івах Онуфрій, B.A.
Ільчишин Д. М., B.S. in Agr.
Канчер Павло, B.S., D.D.S.
Копистянський Іван, LL. B.
Каськів Омелян, B.S., (бере M.D.).
Кібзей А. Т., M.D.
Ковальський Онуфр., B.A., M.A., Ph.D.
Королишин Іван, B.A.
Косташ Г. А., B.A.
Косташ І. Ф., B.S. in Mi. E.
Кочій С., B.S., D.D.S.
Козяр П., B.A., LL.B.
Корба Михайло, B.S., M.D.
Костецький І., B.S. (бере права).
Кулик С., B.S., M.D.
Куць А., B.S. in M.E.
Куш Маруся, B.S. in Jour.
Кузьма Василь, LL. B.
Кривий М., Ph. C.
Лазорович П. Е., B.A., LL.B.
Лазечко Михайло, Ph. G.
Лазар Д. Т., B.A., D.B., (бере Ph. D.)
Лисогір И., B.S. in Acc.
Лесюк Іван, B.S., B.S. in Phar.
Лукащук Григ., B.A., M.D.
Лучкович Мих., B.A., (перший український посол у Домініяльнім Парляменті в Оттаві, Канада).
Лютак Анна, B.A.
Лотович Галя, B.A.
Лотович А. М., B.S. (бере M.D.).
Мадюк І. Т., B.S. in Agr.
Малицький О. Е., LL.B., LL.M.
Малик Петро, B.S. in C.E.
Малевич Вол., B.S., in C.E.
Малевич С., B.S.xM.S. in C.E.
Мазола М.. LL.B.
Марголін А. С., LL.B.
Михаленко Н. Я., B.A., M.D., D.N.B.
Михаленко Е. И., B.S., M.D., D.N.B.
Мигайчук Манолій, B.A., D.D.S.
Михайлюк Емануїл, LL.B.
Мельник Ник., B.S. in Mi.E.
Мельничук Мих., B.S., M.D.
Мегас Осип, B.A., M.D.
Міськів П. А., B.A., M.A. (посол до альбертійського сойму в Канаді).
Нагірняк Роман, B.S., LL.B.
Новак Григорій, M.D.
Огризло Стефан, B.S., M.S.
Огризло Евгенія, B.A.
Онофреїв Марія, B.A.
Олексів Я., B.S. in M.E.
Олексів М. Б., M.B.A.
Оленець Михайло, Ph.G.
Олекшій Д., B.S. in C.E. (помер у березні 1931 р.).
Онишків Вас., B.A., LL.B.
Оробко Іван, M.D.
Орловський Д. Л., LL.B., J.D.
Озеро С. В., LL.B.
Павлюк Петро, M.D.
Паздрій І. К., B.A., M.D. (помер у серпні 1920 р.).
Панчук Іван, B.A., LL.B.
Патрило Анна, B.A.
Пелехович Неоніля, M.D.
Пелехович Богдан, LL.B., L.L.M., M.P.L.
Петрівський Ів., B.S. in C.E.
Пирч І. Д., B.A., B.F.A.
Підручний Василь, B.S. in Agr.
Порайко В. Ю., B.S. in Com.
Потоцький Мих., M.D.
Потоцький Петро, M.D.
Продан К. С., B.S. in Agr.
Процик Іван, D.D.S.
Радик Михайло, LL.B.
Режновський Л. Г., M.D.
Романюк Никита, LL.B.
Савчин Дима М. (пані) B.A.
Савула Стефан, LL.B.
Савчук П., Radio Eng.
Свірський А., B.S.
Свірська Анна, B.A.
Сайкевич Йосиф, B.S., (бере права).
Свистун Вас., B.A., LL.B.
Свистун Теодор, LL.B.
Симчич Ілько, Ph. G.
Сікевич Наталія, B.S.
Сіроцький Дм., B.S. in M.E.
Скегар Г. Г., D.D.S., M.S.
Сливка В. Я., B.S. in Phar.
Смук Іван, D.V.M., M.D.
Смук І. С. П., LL.B.
Стеткевич О. Д., B.A., B.S. (бере Ch.E.).
Стечишин Савеля, B.A.
Стечишин Михайло, LL.B.
Стечишин Юліян, B.A., LL.B.
Стечишин Орест, B.S. in Ch.
Сухомлин Стефан, M.D.
Сціпайло Михайлина, B.A., M.A.
Семенина В., B.S. in C.E.
Сметанський Йосиф, LL.B.
Тарнавський Іван, LL.B.
Тарнавський Омелян, D.D.S.
Тацій Н. М., D.D.S.
Трембa Василь, B.A., B.D.
Третяк Сольомея, B.A.
Фольора Тома, B.S. (бере права).
Фісаник Ю., B.A., M.A.
Хиляк Александер, LL.B.
Чарновський Йосиф, LL.B.
Чепесюк М.В., B.S. in Agr.
Черняк С., B.A., M.D.
Чорний Д., B.A. (бере права).
Швець Михайло, Ph.G. (помер).
Шкварок Юр., B.A., M.A., LL.B.
Шквір А. С., Ph.D. (помер).
Шквір Іван, A.B., M.E., J.D.
Шквір М., Ph. G., B.S., M.D.
Шклянка Ілія, B.A., M.A.
Штольмайстер Осип, B.A.
Шумейко Ст., LL.B.
Щуцький І., Ph.G.
Урбанович Н., B.A., B.S., B.D.
Ющик В., Ph.G.
Яремівна И. І., B.A.
Якиміщак Дм., B.A., LL.B.
Янда Дмитро, LL.B.
Янкович Мих., B.S., M.D.
Яців Іван, B.A., LL.B., M.A., S.J.D.

Д-р Г. Г. Скегар.

Нова релігія.

Прийшов раз до одного мудріця якийсь чоловік і каже:

— Я видумав нову релігію, а тут у тих паперах списані нові заповіди. Коли люди будуть їх триматися, то всім буде добре. Прочитайте і поможіть мені ту релігію проголосити та утвердити.

Мудрець прочитав і каже:

— Справді все тут гарне й добре. І я радо пристав би до спілки з тобою, щоби спасти людство. Але тут ще чогось бракує.

— Чого? Кажіть, я все зроблю! Може що ще додати?

— Треба зробити кілька чудес, потім дати себе прибити на хресті, вмерти і на третій день воскреснути.

Засоромлений чоловяга пішов і вже не пробував творити релігію.

—o—

Було не питати...

Жінка збила новий горнець, а чоловік жалував за горшком і докоряв жінці:

— І як ти той горнець розбила? І як ти його збила?

А жінка вхопила другий горнець, жбурнула ним до землі, аж розлетівся на черепки, тай каже:

— Отак, отак я його розбила!

—o—

Чоловік (до жінки): — Марійко, то це може кава?!

Жінка (сердито): А щож іншого було би?

Чоловік (покірливо): А бачиш, я зараз вгадав!

ОБІКРАДЕНИЙ ПРОФЕСОР.

— Як то, пане професоре (питається професор поліції, який прийшов на поліцію зголосити, що його обікрали), ви не чули чужої руки у вашій кишені?

— Я чув там руку, та я думав, що то моя рука.

—o—

Після трох місяців служби, гувернантка виповіла службу і якстій поклалась у ліжко. Не хоче встати. Прикликали лікаря. Вкінці гувернантка призналася:

— Не встану, поки мені не заплатять платні; вони мені винні за три місяці.

На це лікар:

— О, коли це така причина, то посуньтеся, я кладуся коло вас. Мені також належаться гроші зперед шістьох місяців.

—o—

Пяниця вертається в другій годині вночі. Нараз серед вулиці виймає з кишені ключ і починає ним маніпулювати при електричній ліхтарні.

Полісмен приступає до нього та питається його, чого добувається до ліхтарні: таж там ніхто не мешкає.

— Не мешкає? То чого ж там у вікні світиться? — дивується пияниця.

—o—

— Тату, до молока впала миш!

— Ну, а ти витягнув її?

— Ні, одначе я вкинув за нею кітку.

—o—

— Мушу вам сказати, що я все рахую лише на міліони.

— Ради Бога, ви банкир?

— Ні, я бактеріольоґ.

—o—

— Мамо, що то є віритель?

— То є такий, що вірить, що дістане назад свої гроші.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ТАРЗАН І ЛЮДОЇДИ.

(32)

Як Тарзан дивився на малик людей, їх ватажок казав їм встати, потім хвильку до них говорив. Опісля він звернувся до Тарзана й промовляв до нього, хоча Тарзан того не розумів. Але з його рухів Тарзан міг пізнати, що ватажок дякував йому за визволення з неволі та можливо питався його, що він думає з ними робити. Відповідаючи на це, Тарзан пробував показати їм, що він хоче бути їх приятелем. Щоби це доказати, він відложив на бік свою зброю.

Потім він підступив до них ближче та розпростер на бік руки, показуючи голі долоні на знак, що він неузброєний. Молодий ватажок видно зрозумів цей рух, бо підступив на перед та подав свою руку Тарзанови. Тарзан тоді зрозумів, що тамтой хоче її поцілувати, але Тарзан волів, щоби вони грали супроти себе ролю рівних. Він прикляк, щоби тим лекше можна взяти руку пігмея. Стискаючи легко тоненькі пальці, Тарзан легко вклонився.

Тамтой видно був з того дуже вдоволений та поважно відклонився. Потім ватажок дав йому до зрозуміння, що він та його товариші хотіли би, щоби він пішов з ними. Тарзан, зацікавлений цими дивними людьми, приняв запрошення. Заки вони рушили, малі люди напперед поховали своїх побитих товаришів, заопікувалися раненими та добили антильопи, котрі були занадто ранені, щоби їх можна вживати. Потім ціла компанія вибралася в похід, як добре вправлена армія.

Як перший відділ жовнірів рушив у похід, з лівого крила відлучилися десять вояків та уставились біля Тарзана. Провідник відділу дав Тарзанови до зрозуміння, що вони думають показувати йому дорогу. Головний відділ уже був далеко поперед них, бо їх легкі антильопи за одним скоком робили по 5 і 6 стіп дороги. Навіть скорий Тарзан не міг додержувати їм кроку і мусів бігти, як пес, щоби не облишатись позаду.